

เทศน์เช้า วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมนะ ตั้งใจฟังธรรม สัจธรรมๆ วันนี้วันพระ วันพระเรา ถ้าเป็นชาวพุทธเรามีพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ พระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่ง ถ้ามีพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เกิดก็เป็นมนุษย์เหมือนกัน การเกิดเป็นมนุษย์นี้สำคัญมาก เราได้เกิดเป็นมนุษย์ เพราะมนุษย์ถ้ามีศีลธรรมนี้ต่างจากสัตว์ ถ้ามนุษย์ไม่มีศีลธรรมนะ เลวร้ายกว่าสัตว์

เวลาสัตว์นะ สัตว์ที่เป็นพระโพธิสัตว์ พระโพธิสัตว์ไปเกิดเป็นสัตว์นะ เขายังมีน้ำใจ สัตว์ที่คุ้มครองดูแลหมู่งของเขา ฝูงของเขา ดูแลของเขาเพื่อสร้างอำนาจวาสนาบารมีใจ แม้แต่สัตว์ที่เป็นพระโพธิสัตว์ยังมีคุณภาพ

เราเกิดเป็นมนุษย์ๆ ถ้าไม่มีคุณธรรมในหัวใจนะ ไม่มีศีลไม่มีธรรม ไม่ต่างจากสัตว์ เห็นไหม มนุษย์ต่างจากสัตว์เพราะมีศีลมีธรรม มนุษย์ต่างจากสัตว์เพราะมีศีลมีธรรมนะ

วันนี้วันพระ ถ้าวันพระขึ้นมา เราเกิดมาเป็นมนุษย์ ถ้าเรามีศีลธรรมในหัวใจ สูงสุดคู่สามัญ สูงสุดคู่สามัญหมายความว่า คนเราเกิดมาแล้วปากกัดตีนถีบ พยายามแสวงหาความสุขๆ แต่ความสุขจริงๆ คือความปกติของใจ ความสุขจริงๆ คือชีวิตปกตินี้แหละคือความสุข แต่ความสุขของเรา ชีวิตมันต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัย ถ้ามีปัจจัยเครื่องอาศัย เราแสวงหาปัจจัยเครื่องอาศัย เราปากกัดตีนถีบ อันนี้เป็นวาสนา คนที่มีวาสนาทำอะไรประสบความสำเร็จก็อำนาจวาสนาของเขา ถ้าอำนาจวาสนาของเขา เขามีบุญกุศลของเขา เขาเสียดละของเขาเพื่อมาแสวงหา สัจธรรมในใจของเขา อันนั้นถึงจะเป็นชาวพุทธที่สมบูรณ์ นี่ชาวพุทธที่สมบูรณ์นะ

เวลาเราจะแสวงหา เราไปสังเวชนียสถานทั้ง ๔ ไปถึงเพื่อให้ระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาฆราวาสในสมัยพุทธกาลถามพระอานนทฺ์ว่า “เวลาถ้าต่อไปข้างหน้า เราระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ทำอย่างไร” นี่พระอานนทฺ์ถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “ให้ไประลึกถึงเราที่สังเวชนียสถานทั้ง ๔ ที่เกิดที่แก่ ที่เจ็บ ที่ตาย ท่านแสดงปฐมเทศนาไง”

อันนั้นเขาแสวงหากันโดยฌราวาส แสวงหากันโดยโลก แสวงหากันโดยทางวิทยาศาสตร์ที่เป็นวัตถุที่จับต้องได้

แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่เข้ามาสู่ใจของสัตว์โลก ปังจัดตั้งสันทิฏฐิโก ผู้ที่เป็นลูกศิษย์กรรมฐานเวลาจะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หายใจเข้า นึกพุท หายใจออกนึกโธ เราระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตั้งแต่เจตนา เจตนาของเรา เราระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พุทธานุสติ ระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ในบรรดาสัตว์สองเท้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐที่สุด ในบรรดามิตร องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นมิตรแท้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นมิตรที่ประเสริฐ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้วางกรรมวินัยนี้ไว้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนาหรือสัตว์ขนสัตว์

เราเป็นฌราวาส เราเป็นคฤหัสถ์ เราพยายามหายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ หัวใจเราเป็นโลก เรายังไม่ได้สัมผัส ยังไม่ได้ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ จนมันกลมกลืนกันๆ เป็นชีวิตปกติไง ชีวิตปกติคนที่มีคุณธรรมในหัวใจ เห็นใหม่ ชีวิตปกติ ชีวิตที่มีความสุขนี้เขามองข้าม เขามองแต่ลาภสักการะ เขามองแต่โลกธรรม ๘ มีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ มองแต่ยศถาบรรดาศักดิ์ มองแต่สิ่งที่จะเหยียบย่ำทำลายกันว่าเป็นความสุข

แต่ของเรา ครูบาอาจารย์ของเรา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านอยู่ในป่าในเขาของท่าน ท่านจะให้ใครมาเคารพนับถือ ท่านเคารพตัวท่านเอง ตัวท่านเอง ชีวิตปกติ ชีวิตธรรมดามีความสุข แต่เรามองข้ามกันไปไง

นี่ก็เหมือนกัน หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ มันกลมกลืนกันๆ ก็เป็นปกติไง ที่มันเป็นปกติเพราะสัญชาตญาณของมนุษย์ไง มนุษย์เกิดมามีธาตุ ๔ และขันธ์ ๕ ธาตุ ๔ และขันธ์ ๕ เรามีกิเลสตัดหาความทะยานอยากกระตุ้นใจ ความกระตุ้นความคิดของมนุษย์ จิตนิสัยของ

มนุษย์มันก็ไม่เหมือนกันไง มันก็ฟาดฟันกันด้วยความคิด ด้วยเล่ห์ด้วยกล ด้วยหลุมพราง ด้วยการหลอกลวงหลอกล่อกันไง

คนที่เขามีคุณธรรมในหัวใจมันก็ใช้ความคิดเหมือนกันไง แต่ความคิดเพื่อตัวเขา ความคิดเพื่อสงบระงับ ความคิดเพื่อคุณงามความดีของเขาไง นี่ก็เหมือนกัน ถ้าคนที่มีความคิดที่ดี มีอำนาจวาสนา เขาจะเป็นความปกติของเขา เขาไม่มองข้ามหัวใจที่มีคุณค่านี้ของเขา แต่เขายังเห็นไม่ได้ เห็นไม่ได้เพราะอะไร เพราะเป็นโลกียะ มันเป็นเรื่องโลกๆ เรื่องโลกๆ เพราะเราเกิดเป็นมนุษย์ไง สิ่งที่มีค่าไง

มีค่ามากนะ การเกิดเป็นมนุษย์ ชีวิตเป็นสิ่งที่มีค่า ตั้งแต่เกิดจนตายมีค่ามากๆ มีค่ามากๆ มีค่าตรงไหน มีค่าให้ทำดีทำชั่วนี้ไง มีค่าที่ทำให้ทำคุณงามความดี ถ้าคุณงามความดี เสวยภพ เสวยชาติเป็นพระโพธิสัตว์ พระโพธิสัตว์เขามาสร้างบุญกุศลของเขา เขามาทำคุณงามความดีของเขา เราจะไม่มีสิ่งใดเลยนะ เราก็เก็บกวาดถนนหนทางเพื่อให้คนเขาสัญจรด้วยความสะดวกของเขา อันนี้เป็นบุญกุศลทั้งนั้น อันนี้เกิดมาเพื่อสร้างอำนาจวาสนาทั้งนั้น อันนี้เพื่อประโยชน์ทั้งนั้น นี่สิ่งที่มีชีวิตมีคุณค่า มีคุณค่าที่นี้ไง

ถ้ามันไม่มีคุณค่า มันก็แก่งแย่งชิงดีชิงชั่วกันไง มาทำลายกันไง ทำลายให้มันต่ำต้อยไปไง ทั้งๆ ที่เป็นสิ่งที่มีคุณค่า ชีวิตนี้มีคุณค่า เกิดมาเพื่อทำคุณงามความดี มันเกิดมาด้วยกิเลสตัณหา ความทะยานอยากมาสร้างบาปอกุศล สร้างให้มันตกต่ำไป

เราเกิดมานี้ไง สิ่งที่มีค่า มีค่าที่นี้ไง ถ้ามีค่าที่นี้ เราหายใจเข้านี่ก็พุท หายใจออกนี่ก็โธ ละเอียดลึกซึ่งเข้าไป มันละเอียดเข้าไปไง จนมันพุทโธไม่ได้ คำว่า “พุทโธๆ” เราเกิดเป็นมนุษย์ ใจ มันเป็นสมมุติใจ โลกียปัญญา โลกใจ เพราะเรามีอยู่ใไซ้ไหม เราก็ระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง ถ้าเราระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเพราะหัวใจเราระลึก ถ้าหัวใจเราระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยโลกๆ นี่ไง ด้วยสามัญสำนึกของความ เป็นมนุษย์ไง ด้วยความสิ่งที่มีค่านี้ไง เขาเอาสิ่งที่มีค่าแสวงหาความดีก็ความดีทางโลกเป็นอามิส ใจ

ที่เรามาวัดมาวากัน เรามาเสียสละกัน ทิพย์สมบัติๆ ใจ เราเสียสละสิ่งนี้ไป หัวใจมัน ประเสริฐขึ้นมา หัวใจมีคุณภาพขึ้นมาไง ถ้ามีคุณภาพขึ้นมา มันก็เริ่มยอมรับเหตุรับผล จิตที่เป็น สาธารณะไม่เบียดเบียน ไม่ทำร้ายใครไง

แล้วถ้ามันหายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ เรื่องโลกๆ ทั้งนั้นนะ นี่สมมุติบัญญัติๆ เรื่องสมมุติทั้งนั้นนะ สมมุติ แต่สมมุติโดยองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สมมุติให้คนที่มึสติปัญญาเห็นคุณค่า เห็นคุณค่าของพลังงาน เห็นคุณค่าของจิตใจ จิตที่มันส่งออกไปตามความรู้สึกนึกคิดที่แสวงหากัน นี่เป็นสัญชาตญาณของมนุษย์ ความที่ได้เกิดเป็นมนุษย์นี้ มันมีความคิดที่เกิดจากจิตๆ ใจ แต่ไม่เคยเห็นจิตของตนใจ

ถ้าหายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธละเอียดเข้าไปๆ จนมันระลึกถึงพุทโธไม่ได้ มันระลึกพุทโธไม่ได้ เห็นไหม มันระลึกคือโลกๆ โลกๆ คืออารมณ์ความรู้สึกที่เกิดจากจิตใจ มันปล่อยอารมณ์ความรู้สึกทั้งหมดเข้าไปสู่ตัวมันเองใจ ถ้ามันเข้าไปสู่ตัวมันเอง พุทชะ นี่ใจ เราจะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเราใจ พระพุท พระธรรม พระสงฆ์

พระพุท พระธรรม พระสงฆ์ ถูกศิษย์กรรมฐานเรา เราทำบุญกุศลเราก็ทำ เราทำเพราะอะไร ทำเพราะเราเป็นมนุษย์นี้ มนุษย์ มนุษย์มีกายกับใจๆ เราเกิดมา เราเกิดเป็นมนุษย์เราก็ต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัยใช้ไหม เราก็มีเสื้อผ้าอาภรณ์ใช้ไหม เราก็มีอาหารใช้ไหม มันเป็นเรื่องเกิดจากการแสวงหาของเราใจ เกิดจากความเป็นมนุษย์ใจ นี่ก็เหมือนกัน เราเกิดเป็นมนุษย์เราก็มีความคิดความรู้สึกนี้ใจ แต่ความรู้สึกนี้มันก็เป็นเรื่อง โลกๆ ใจ มันไม่เป็นธรรมๆ ใจ

ถ้าเป็นธรรมขึ้นมา หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธนี้ใจ จนกว่าเข้าไปถึงจิตของตนๆ สัมมาสมาธิ เราจะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยคำบริกรรมของเรา เราจะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยความมีชีวิตเป็นๆ ด้วยความรู้สึก ไปสัมผัส มันน้ำตาไหลนะ โอ้โฮ! ชีวิตเป็นอย่างนี้หรือ นี่ชีวิตหรือนี้ ความจริงเป็นอย่างนี้หรือ มันระลึกได้แล้วมันไปสัมผัสได้นะ

ผู้ที่สัมผัสได้ ผู้ที่ทำความสงบของใจได้จะระลึกถึงคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะเชื่อมั่นในพระพุท พระธรรม พระสงฆ์นี้มาก ถ้าเชื่อมั่นในพระพุท พระธรรม พระสงฆ์นี้ นี่ถ้าเป็นสัมมาทิฏฐินะ

ถ้าเป็นมิจฉาทิฏฐิ มันเป็นมิจฉาสมาธิ ความเป็นสมาธิ คนเราเกิดมาด้วยอำนาจวาสนาของคน คนเราสร้างอำนาจวาสนามาแตกต่างกัน พอสร้างอำนาจวาสนามาแตกต่างกัน ทำสมาธิได้ แต่เป็นมิจฉา เป็นมิจฉาคือว่ามันไม่มีสติสัมปชัญญะควบคุมดูแลของตน มันก็จะไปเกิดเห็นสิ

เห็นแสง เห็นเสียง เห็นนิมิตต่างๆ เห็นความนึกคิดต่างๆ เราก็อว “โอย! ถ้าทำสมถะมันจะเกิดนิมิต”...ไม่ใช่

นิมิตเป็นนิมิต สมถะเป็นสมถะ อานาจาสนาเป็นอานาจาสนา แล้วกิเลสตัดหาความทะยานอยาก ความหลอกลวงเป็นความหลอกลวง มันหลอกลวงว่าให้รู้มันรู้มัน มันหลอกลวงเพราะเรามีปัญญามาก เรามีการศึกษามาก พอมีการศึกษามาก พอจิตเราเป็นสิ่งที่ใครมันก็เทียบเคียงกับความรู้สึกอันนั้น ความรู้สึกอันนั้นเพราะกรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่เราศึกษามาไง พอศึกษามา พอจิตเราเป็นอย่างไรก็พยายามเทียบเคียงไป

นี่ไง เวลาหลวงปู่มั่นท่านบอกกับหลวงตามหาบัวว่า มหา มหาเรียนถึงมหานะ สิ่งที่การศึกษามา ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐมาก ถ้าไม่มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ ไม่มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยายามออกเรือคันอยู่ ๖ ปี ไม่มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม พวกเราจะมีปัญญาอะไรกัน ถ้าไม่มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางกรรมวินัยนี้ไว้ เราจะไปศึกษาเรื่องอะไรกัน เราก็เที่ยวควานหาแต่ความเห็นแก่ตัวอยู่นั่นไง เทียบเอาแต่ความพอใจของตนอยู่ไป

แต่เพราะเราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐใหม่ ประเสริฐสุดยอด ยิ่งกว่าประเสริฐอีก เหนือโลกเหนือสงสาร เหนือทุกอย่างเลย แต่พอเราศึกษามาแล้วกิเลสตัดหาความทะยานอยากในใจของเรา ด้วยความลุ่มหลงไปว่า เรารู้เช่นนั้น เรารู้เช่นนั้น เราเข้าใจไปหมดใจ แล้วพอจิตมันมีกำลังขึ้นมาหน่อยมันก็คิดเห็นไปตามนั้นไป ถ้ามันคิดเห็นไปตามนั้น นี่ไง มิฉันทิฎฐิ ความเห็นผิดของผู้ที่ปฏิบัติ ความเห็นผิดของผู้ปฏิบัติเพราะอะไร

เพราะคนเกิดมามีกิเลส กิเลสคืออวิชชา อวิชชาคือความไม่รู้จักตัวมันเอง มันไม่รู้จักตัวมันเองมาตั้งแต่ต้น ที่มันยาก มันยากตรงนี้แหละ มันยากตรงที่คนไม่มีสามัญสำนึก มันยากตรงที่ยืนด้วยตัวเองขึ้นมาไม่ได้ ถ้ามันยากตรงที่ยืนขึ้นมาด้วยตัวเองไม่ได้

นี่ไง เราสาวก สาวกะ ผู้ที่ได้ยินได้ฟัง เราถึงมีครูมีอาจารย์ ครูบาอาจารย์ของเราเป็นหลักชัย เวลาทำสิ่งใด พยายามทำของเรา ทำของเราให้ขึ้นมาๆ เวลาประพฤติปฏิบัติ ธรรมฐานๆ เป็นแบบนี้ ธรรมฐานเป็นแบบนี้หมายถึงว่ามันฝึกหัดขึ้นมาจากความป็นจริงในใจของเรา ถ้ามันฝึกหัดขึ้นมาจากความป็นจริงในใจของเรา มันก็ต้องมีประสบการณ์ใช้ใหม่ มันมีผลกระทบกับใจของเราไป

ใจเราไปกระทบสิ่งใด รู้สิ่งใด มันก็ยึดว่ามันมีความรู้ ความรู้เพราะอะไร ความรู้เพราะเรา แลกมาด้วยชีวิตใจ การประพฤติปฏิบัตินี้มันแสนยากใจ ทำความสงบของใจขึ้นมาก็แทบเป็นแทบตาย เวลามันเกิดปัญญาขึ้นมาที่มันก็เป็นสิ่งที่วิเศษวิโสมาจากนอกโลก ความจริงไม่ใช่อุปาทาน ความจริงมันคิดเอง นี่ไง เพราะอะไร เพราะมันเกิดจากอวิชชา เกิดมาจากความไม่รู้ในใจนั่นเอง

จักรวาลเป็นจักรวาล ใจเป็นใจ จิตเป็นจิต ภพเป็นภพ กิเลสเป็นกิเลส ธรรมเป็นธรรม เวลาผู้ที่ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงขึ้นไปแล้ว ครูบาอาจารย์ท่านปฏิบัติไปแล้วมันแยกออกไปเป็นความเป็นจริง กายเป็นกาย จิตเป็นจิต ทุกข์เป็นทุกข์ ต่างอันต่างจริง แยกออกจากกันแล้วเข้ามาผสมกันอีกไม่ได้เลย เข้ามาเป็นเนื้อเดียวกัน เข้ามาหลอมกลวงอีกไม่ได้เลย ไม่ได้เพราะอะไร ไม่ได้เพราะสังโยชน์มันขาดใจ ถ้าสังโยชน์มันขาดไปแล้วมันไม่มีสิ่งใดร้อยรัดไว้

แต่ไอ้มันมีอะไรขาด มีอะไรกระเทือนมัน ไม่มี จะบอกว่าไม่ใช่เป็นการปฏิบัติเลย เป็นการศึกษา ทางกีฬาเขามีนักกีฬาสมัครเล่น แล้วเขามีนักกีฬาอาชีพ นักกีฬาอาชีพเขาซื้อตัวกันเป็นพันๆ ล้าน นักกีฬาอาชีพเขาทำของเขา ทำสิ่งใดถูกต้องชอบธรรมไปทั้งนั้นนะ เพราะเขาฝึกมาทั้งชีวิต

ไอ้เรานักปฏิบัติขึ้นมา แค่มาคดมๆ หน่อยเดียว แหม! สูดยอดๆ... ไร้สาระ ความเป็นสาระๆ มันเป็นปัจจัยตั้ง เป็นสันติภูมิ โทณะ ถ้าเป็นปัจจัยตั้ง เป็นสันติภูมิ โทศีล สมาธิ ปัญญา

ถ้ามันไม่เป็นความจริง โดยพื้นฐานศีล สมาธิ ปัญญา ศีลปกติใหม่ ศีลมั่นคงใหม่ ยังโกหกมดเท็จอยู่หรือเปล่า ถ้ายังโกหกมดเท็จ นี่ไง ทูศีล คนเรานะ ลองทูลแล้วจะทำความชั่วที่ยิ่งกว่านี้อีก ทำได้ทั้งนั้น ทั้งๆ ที่แต่งตัวว่าเป็นนักบวช นักพรต นักปฏิบัติ นั่นนะ พูดยาโกหกมาตั้งแต่ตัวเองไม่รู้ว่าเป็นโกหกด้วย แล้วโกหกมดเท็จออกไปนั่นนะ

นั่นนะถ้ามันระลึกได้ ถ้าเป็นพระกรรมฐานนะ อวดอุตริมนุสสธรรม ถ้ามันไม่เป็นความจริงขึ้นมา เวลาเราพูดไปด้วยความไม่รู้ แต่มันยกเว้น ยกเว้นแต่ผู้ที่หลง หลงคือว่าเราเข้าใจว่าจริง เราไม่ได้อวดอุตริจะล้วงกระเป๋าเขา ไอ้คนที่อวดอุตริเพื่อจะล้วงกระเป๋าเขาก็จะพยายามพูดให้เขาเชื่อว่าเรามีคุณธรรม พยายามจะพูดให้เขาเชื่อ พอเขาเชื่อแล้วมันได้อะไรมา ก็ได้ลาภสักการะมา นี่ไง เพื่อลาภเพื่อสักการะ

แต่ถ้าเราสังกมปฏิบัตินะ เวลาเราปฏิบัติไปเราไปรู้ไปเห็นเข้า สมบัติของเราก็มี เราพูดตามความเป็นจริงนั้น เราพูดตามความเป็นจริงที่เราเห็นนั้นนะกับครูบาอาจารย์ ชมมสากัจฉา เอตมมมงคลมุตตม อาจารย์ท่านรู้ แต่ยังไม่บอกไปมันเกิดทิวทัศน์ซ้ำซ้อน ทิวทัศน์ที่มันรู้มันเห็น มันท่วมท้นทั้งชีวิตมันก็จะเป็นอย่างตายอยู่แล้ว แล้วพอได้ขึ้นมาแล้วจะบอกของฉันผิด โอ๊ย! มันยึดตายเลย มันกอดไว้แน่นเลย

แต่เวลาหลวงตาท่านสอนนะ ท่านบอกว่า ถ้ามันนิพพานก็นิพพาน ไม่เป็นไร แต่ให้ทำอย่างนี้นะ ให้พุทโธให้ชัดๆ ให้จิตมันสงบเข้ามา แล้วพยายามโน้มไปให้ฝึกหัดพิจารณาซ้ำอีก พอมันพิจารณาซ้ำ ลูกศิษย์ท่านกลับมาหาหลวงตาเลย “ไอ้ที่วานิพพานๆ ไอ้หนองอะไรที่วานั้นไม่ใช่แล้วแหละ ไม่ใช่แล้ว”

นี่ไง ก่อนที่เราจะให้เราได้พิสูจน์จากใจเขาเอง ให้เขาพิสูจน์จากการกระทำของเขาที่การกระทำอันนั้นที่เขาว่าเขาเห็น ที่มันเป็นจริงๆ นั้นนะ ด้วยความมุมานะ นั่นก็เป็นवासนาบารมีของเขา แต่ถ้าเป็นความจริงๆ มันเป็นอย่างหนึ่ง มันเป็นอย่างหนึ่ง มันต้องเป็นความจริง เห็นไหม

ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ ถ้ามีครูมีอาจารย์นะ เราสาวก สาวกะ เราได้ยินได้ฟัง ได้ยินได้ฟังแล้ว มันยังกิเลสหายาบ กิเลสหนาในใจของตน กิเลสหายาบ กิเลสหนามันก็หลอกอย่างหนา หลอกอย่างหายาบ หลอกอย่างบาง หลอกแน่นอน

เพราะครูบาอาจารย์ที่ท่านปฏิบัติจริงนะ พวกเรานี้แหละ เวลาโกรธ เวลาทุกข์ เวลารุ่มร้อน มันแผดเผาเรามาก เวลาเราดับได้ เราดับความโลภ ความโกรธ ความหลงจากภายนอก เราก็ว่าเราดับกิเลสได้ เราดับกิเลสได้แล้ว พอเราควบคุมดูแลเข้าไปมันก็ว่างๆ มันเกิดแสงในใจ นั้นนะ อุปกิเลส กิเลสอย่างละเอียด อุปกิเลส กิเลสอย่างละเอียดคือแสงสว่าง สว่างไสว ผ่องใส ความแว้งว้าง ความว่าง นั้นก็กิเลส

เราดับได้จากกิเลสหายาบๆ จากข้างนอกเข้ามา แต่กิเลสจากภายใน กิเลสจากที่มันแก่นของกิเลส เรายังจับต้องมันไม่ได้เลย มันยังเห็นแสง เห็นอริยสัจ อู๊ย! มันซาบซึ้ง นั้นนะมันหลอกให้ออกไปข้างนอก นั้นล่ะส่งออกไป ยื้อยื้อเข้ากลับไปหามัน

ถ้ามันจะย้อนกลับเข้าไปหามัน มันจะเป็นการกระทำที่ละเอียดลึกซึ้งซึ่งเข้าไปกว่านี้ แล้วครูบาอาจารย์พยายามทำอย่างนี้

ไอ้เราก็อ่า “เป็นแล้วๆๆ”

เป็นแล้วก็เป็นของมึงเงิ ก็เป็นไปสิ เป็นไปแล้วก็เกี่ยวอะไรกับเขาละ นี่เวลาอวิชชามันเป็น อย่างนั้น มันปิดกั้นหัวใจ มันทำลายทั้งนั้นนะ แล้วยังคัดจริต “เป็นแล้วๆ” แล้วอะไรของมึง เพราะอะไร เพราะเจริญแล้วเสื่อม

ในวงกรรมฐานมันจะมีของมัน ถ้าไม่เจริญเลยก็ไม่ว่าอะไรเป็นอะไร แต่ถ้ามันมีเจริญแล้วเสื่อม เสื่อมแล้วเจริญ มันเหมือนนักวิชาการ นักวิชาการทำวิจัยเขาต้องเก็บข้อมูลของเขา เขาฝึกฝนของเขา เขาทำของเขา ผิดซ้ำซาก ผิดแล้วผิดเล่า ถ้าผิดอย่างนั้นมันผิดเพราะอะไร มันผิดมันต้องมีเหตุมีผลของมัน ถ้าผิดเพราะอะไร ผิดเพราะว่าข้อมูลเราไม่สมบูรณ์ ผิดเพราะข้อมูลที่เขาให้มา เขาไม่ให้ข้อมูลโดยชัดเจน เขาให้ข้อมูลโดยไม่หมดเปลือก เขาให้ข้อมูลของเขา ข้อมูลของเขา เขายังให้ไม่หมด เราก็รวบรวมข้อมูลแล้วมันยังขาดตกบกพร่อง เราก็ตรวจสอบๆ นี่เงิ

การประพฤติปฏิบัติเขาทำแล้วทำเล่า ตรวจสอบแล้วตรวจสอบอีกเพราะอะไร เพราะกิเลสตัดหาความทะยานอยากมันปลิ้นมันปล้อน มีเหลือบมีมุมของมัน การประพฤติปฏิบัติเข้าไปมันต้องซ้ำแล้วซ้ำเล่า พิจารณาไป เวลามันตทังคปหานคือมันปล่อย่างๆ ปล่อย่างแคไหน มันก็สงสัย ปล่อย่างแคไหนมันก็มีกิเลสอยู่ในตัวของมันทั้งนั้นนะ ทำอย่างไรมันก็มีกิเลส เพราะกิเลสมันคือกิเลส กิเลสวันยังค่ำ

ถ้าซ้ำแล้วซ้ำเล่า มีครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมๆ นะ มีครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมนะ ไม่ใช่มีครูบาอาจารย์ที่เป็นมหาโจร ครูบาอาจารย์ที่เป็นมหาโจร อ้าว! กูก็รู้ มึงก็รู้ รู้ด้วยกัน หลอกชาวบ้านด้วยกันไป นี่เงิ ถ้าเป็นมหาโจร ก็มหาโจรมันรู้ได้แค่นั้นเงิ มหาโจรรู้ได้แค่นั้นเพราะอะไร เพราะมันไม่มีความจริงในหัวใจเงิ

ถ้ามีความจริงในหัวใจมันต้องซื่อสัตย์กับตนเองเงิ บัจจัตตัง สันทิฏฐิโก มันมีความสัตย์ในใจ ถ้าไม่มีความสัตย์ในใจ โธ! ลองโกหก ที่จะทำชั่วอย่างอื่นไม่ได้ไม่มีหอก ทำได้ทั้งนั้นนะ ลองได้โกหกในใจนะ เพราะเดี๋ยวมันเสื่อม เดี่ยวมันหมดในหัวใจเลยละ

คนดีๆ อยู่คนหนึ่งที่ดูว่ามีมารยาทเรียบร้อย เวลาจิตมันเสื่อม โทษนะ เหมือนคนบ้า เหมือนคนบ้าเลย ขาดสติ ขาดความระลึกรู้ผิดชอบชั่วดี เพราะอะไร เพราะมันจะรักษาสถานะในการยอมรับของเขา ถ้ามันพยายามจะรักษาสถานะการยอมรับของเขา มันต้องโกหก มันต้องมดเท็จ มันต้องสร้างภาพ มันทำได้ทุกๆ อย่าง นี่เวลาถ้ามันเสื่อมแล้วไง เวลามันเสื่อมเหมือนคนบ้าเลย แต่เราไม่เคยมองอย่างนั้นไง

แต่ในวงกรรมฐานเรา ครูบาอาจารย์ของเรา เรื่องอย่างนี้มันเกิดมาซ้ำแล้วซ้ำเล่า เพราะนักปฏิบัติมันมีมาปฏิบัติกันมากมายมหาศาล ครูบาอาจารย์ของเรา ลูกศิษย์หลวงปู่มั่นเยอะเยอะ ลึกลงไปก็มาก ลึกลงแล้วบวช บวชแล้วลึกลงก็เยอะ

แล้วถ้าอย่างหลวงปู่แหวน หลวงปู่มั่น หลวงปู่ขาว หลวงตามหาบัว ท่านก็ลูกศิษย์หลวงปู่มั่น ลูกศิษย์หลวงปู่มั่นที่มีอำนาจวาสนา มีความมานะบากบั่น มีความเพียร มีความวิริยอุตสาหะ มีความกตัญญูกตเวที มีการระลึกถึงคุณของหลวงปู่มั่น มีการระลึกถึงคุณครูบาอาจารย์เราที่บากบั่นกันมา มีบุญญาธิการ เห็นไหม ครูบาอาจารย์เราบากบั่นมา ทุกข์ยากมาขนาดไหน มันเห็นตำตา

หลวงปู่เจี๊ยะ หลวงตา เวลาอยู่ด้วยความเป็นสุข เราอยู่กับท่าน เวลาตักอาหารนี่ร้องให้เลย เราถาม “อาจารย์ร้องให้ทำไม”

“โโฮโฮ! หลวงปู่มั่นไม่เคยเจอแบบนี้ หลวงปู่มั่นทั้งชีวิตไม่เคยเจอแบบนี้” เพราะอะไร เพราะท่านเป็นคนอุปัฏฐากอยู่ตลอด ท่านเป็นคนจัดบาตรให้ หลวงปู่เจี๊ยะจัดบาตรให้ ส่งต่อมาให้หลวงตาอีก ๘ ปี ๘ ปีกับ ๓ ปี ๑๑ ปี เห็นซัดๆ เห็นทุกวัน เห็นกับตา ไม่ได้ดอแหล เอวัง